

Retrobaments (45): Antoni Cortès i Manyà

Quan s'acostava Sant Blai, patró de Bot (Terra Alta), el 3 de febrer, vaig pensar que podia tornar-hi, i

així ho vaig fer. Al capdavant, dista pocs quilòmetres d'Horta, però, en no disposar ni tenir cotxe, perquè

no he conduït mai i no he volgut matar-me ni matar ningú, vaig situar-me a la plaça per si passava algun bon samarità que tingués la pietat de portar-m'hi. Passà, venia d'Arnes i anava a Gandesa, ens havíem saludat alguna vegada i s'aturà. Li devia donar les gràcies unes quantes vegades.

La Festa Major d'Hivern, a Bot, té moltes gràcies alhora: la gent es muda, se saluden amb més simpatia encara que en els dies laborals, i si fa sol, com va ser el cas, l'aire sembla tenir una netedat més lluminosa. Al Bar El Pedris, al costat de l'Església, es fan els primers beuratges abans d'entrar a missa, plena, solemne, cantada, tot amb aquella digna gravetat de la gent de l'"agre de la terra", com deia Bladé, de Benissanet, ja vora l'Ebre.

Després, la processó, amb la imatge de Sant Blai, portada en una peanya pel jovent del poble, darrere els mossens oficials, els hereus i pubilles, l'orquestra Tal Com Sona, de Paüls, a la banda de marina dels Ports i, en dues files, la gent de Bot, els que hi viuen i els que han tornat en dia tan assenyalat.

Tot té un sentiment popular mític, místic, màgic i superior, amb

el fons de muntanyes que recorden els espetecs fraticides de les batalles de la guerra. Volia tornar a viure aquest moment, amb les músiques de la banda, entre la nostàlgia i l'esperança en aquest pelegrinatge terrenal.

I, de sobte, a la plaça, veig la figura, tan ben posada entre les velles parets, d'Antoni Cortès i Manyà, amb el mostatxo com a signe de la seva identitat facial. El saludo amb gran alegria, i ell em correspon, i és que feia temps que no ens retrobàvem.

Ha escrit llargament sobre la seva vila natal (història, tradicions, toponímia, dites i refranys), ha animat la vida local amb la revista *El Pedris* i la comarcal amb el corresponent *Bulletí del Centre d'Estudis de la Terra Alta*, ha dedicat moltes hores i dies, al llarg dels anys, a la investigació en arxius i participant en Jornades d'Estudis Locals, a Bot i allà on l'han demanat. És un cas de tenacitat autodidacte en una comarca que va quedar desamparada en la desolació de la postguerra, però ha sabut fer pinya amb altres com ell escamats per aquests pobles del sud i que han rebut el suport i, en certa forma, el magisteri dels més grans, com Manent, Quintana, Monné,

Xavier Garcia
escriptor

Lombarte o Fornós, de la vella colla gandesana d'*El Llamp*, quan la República.

El vaig conèixer el 2007, quan em dedicà un dels seus llibres *Notes sobre Bot*, i des de llavors els contactes han sovintejat, i el 2013 vaig tenir el gust d'incloure'l en la tercera sèrie dels meus Homenots del Sud (Arola editors, Tarragona).

Un Homenot que sempre que em veia desesperat i sense transport a la carretera, s'aturava i, tant si com no, em portava a destí. Jo m'hi resistia, perquè cadascú té els seus afers, però ell insistia, i llavors era quan jo, al llarg del trajecte, li deia sovint: "És que em sap greu, gràcies Antoni". I em responia: "Ni greu ni gràcies". L'altre dia, a Bot, es tornà a oferir a portar-me, però ja tenia el bus aviat, i vam recordar aquells moments on es forjà la nostra amistat.

EL DIBUIX DE LA SETMANA

per Jokin Moya

By Jokin
T'HO DIEN ELS PETITS CONSAIS